

Amikor még temető, pajta és mocsár volt a mai Lipótváros helyén

Beszélgetés egy öreg lipótvárosi polgárral

Nincs Budapestnek egy kerülete sem, mely az utóbbi időben olyan hatalmasat fejlődött volna, mint a Lipótváros. Ahol pár hónappal ez előtt füves térség, cladó telek volt, most öt-hatemeletes modern bérház büszkélkedik.

Nem érdektelen tehát, egy régi lipótvárosi polgárt megkérni, beszéljen a régi Lipótvárosról s mesélje el, hogy fejlődött ez a városrész Budapest legszebb és arányai-ban is hatalmas kerületévé. Éppen ezért felkerestük Bauer Ede ny. adótisztet, akiről úgy tudjuk, hogy negyvenhárom éve lakik a Lipótvárosban. Bauer Ede kérdéstünkre így felelt:

— Valóban negyvenhárom éve, 1890 óta lakom a Lipótvárosban. Mikor ide jöttem lakni, a Lipót körül még csak kialakulóban volt. A kerületnek a Nyugati pályaudvar és a hatalmas Hagenmacher malom volt a két legkiemelkedőbb épülete. *A Vigaszínház helyén jászolós pajta volt, a lovak ezen a helyen abrakoltak és várták,* mikor váltják fel a Margit hídon áthaladó lóvasút fáradt paripáit.

Modern paloták a temető helyén

— A Lipót körül mai sok-sok mellékuccája még meg sem volt nyitva. Baloldalt a Berliini tértől a Margithídig széles palánk húzódott, jobboldalon dombos, buckás térség rozoga vityillókkal. Néhol egy-két ház, műhely, ritkán üzemben levő malom. *A Korall és Sziget ucca helyén mocsár terpeszkedett. Nem messze innen temető.* Mostanában, mikor arra visz a sétám és látom a hatalmas palotákat, az az érzésem, hogy az emlékeim megcsalnak. De a házak között elterülő beépítetlen telkek, az épülő házak sokasága meggyőznek.

— A rakpart csak részben volt kiépítve. Az Országház helyén pedig a város nagy kőtelepe feküdt. Ez a terület a környék diákjainak kedvenc játszóhelye volt. Itt gyűltek össze délutánonként, nagy háborújátékaikra. *A Szabadság térnek ez időtájt még nyoma sem volt. Helyét a félelmetes „Neugebäude“ foglalta el.* Nagy, hatalmas vöröstéglás épület volt ez. Kívülről talán nem is olyan csúnya, de a pestiek vesztőhelynek tekintették, mert a szabadságharc utáni idők magyar hazafiai közül nem egy itt lelte halálát. Így Batthyány Lajos gróf, akinek kivégzési helyén örökmécesst helyezett el a hálás utókor.

A Neugebäude lebontása után

— Mikor kezdődött meg a Lipótvárosban a nagyarányú fejlődési folyamat? — kérdeztük.

— A „Neugebäude“ lebontása után — válaszolt Bauer Ede — a múlt század vége felé. Megkezdődött az utak, uccák rendezése, szabályozták a Dunát, rendbehozták a rakpartot. Majd a középületek egész sora épült a Lipótvárosban. Az Országház, Nemzeti Bank, Postatakarék, Tőzsde stb., mind hatalmas mérföldkövei a kerület fejlődő életének. Lassanként kialakult a kerület terjeszkedési lehetősége és mikor a petróleumlámpák helyét a gáz és a villany foglalta el, egy megújodott, új Lipótvárost láttam magam előtt.

— Mitetszik önnek a fejlődő új Lipótvárosban a legjobban?

— A szabályos uccarendezés — egy-két esettől eltekintve — a célszerű építkezés, lakásberendezés, központi fűtés, melegvízszolgáltatás és egyéb kényelmek, melyek az életet valóban kellemessé teszik. Bár az új lakások bére valamivel drágább mint másutt, a kellemes, kényelmes lakás és a személyzet igénybevételenek redukálhatósága megéri a differenciát. Az pedig, hogy az új Lipótváros külső képe valósággal egy amerikai nagyváros képét mutatja, a legnagyobb örömmömre szolgál — fejezte be szavait a kedves öreg úr.

A Lipótváros fejlődése nem akadt meg mind a mai napig. Szemünk láttára emelik egymásután a hatalmas házakat. Ha a Margitszigetről áttekintünk az Újpesti rakpart felé, impozáns látvány tárul a szemünk elé. Magas, modern házak ágaskodnak az ég felé. Egy még mindig épülő új városrész merész lendülete, egy „város a városban“ ez, mely egy pár év alatt épült és épül, fejlődik továbbra is.

Németh Imre.